

UREDBA (EU) 2021/785 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**z dne 29. aprila 2021****o vzpostavitvi programa Unije Boj proti goljufijam in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 250/2014**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 33 in 325 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Računskega sodišča ⁽¹⁾,v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Člen 325 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) določa, da Unija in države članice preprečujejo goljufije in vsa druga nezakonita dejanja, ki škodijo finančnim interesom Unije. Unija bi morala podpirati dejavnosti na teh področjih.
- (2) Podpora, ki je bila v preteklosti namenjena takim dejavnostim prek Sklepa št. 804/2004/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ (v nadaljnjem besedilu: program Herkul), ki je bil spremenjen in podaljšan s Sklepom št. 878/2007/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾ (v nadaljnjem besedilu: program Herkul II), ki je bil razveljavljen in nadomeščen z Uredbo (EU) št. 250/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾ (v nadaljnjem besedilu: program Herkul III), je omogočila izboljšanje dejavnosti Unije in držav članic za preprečevanje goljufij, korupcije in drugih nezakonitih dejavnosti, ki škodijo finančnim interesom Unije.
- (3) Zakonodaja Unije, ki določa pravila za Evropski kmetijski jamstveni sklad, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, Evropski sklad za regionalni razvoj, Evropski socialni sklad, Kohezijski sklad, Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo, Sklad za azil, migracije in vključevanje, instrument za finančno podporo na področju policijskega sodelovanja, preprečevanja kriminala in boja proti njemu ter obvladovanja kriz, Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim in za predpristopno pomoč za programsko obdobje 2014–2020 in dalje, določa obveznost za države članice, države kandidatke in potencialne kandidatke, da poročajo o nepravilnostih in goljufijah, ki škodijo finančnim interesom Unije. Sistem za upravljanje nepravilnosti (Irregularity Management System – IMS) je varno elektronsko komunikacijsko orodje, ki državam članicam, pa tudi državam kandidatkam in potencialnim kandidatkam olajšuje izpolnjevanje obveznosti poročanja o odkritih nepravilnostih ter tudi podpira upravljanje in analizo nepravilnosti.
- (4) Delo Komisije v zvezi s preprečevanjem goljufij je nedvomno pomembno, vendar bi bilo treba v celoti pomen priznati tudi izvajanju informacijskega sistema za boj proti goljufijam (Anti-Fraud Information System – AFIS) in strategijam za boj proti goljufijam na nacionalni ravni.

⁽¹⁾ UL C 10, 10.1.2019, str. 1.

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 12. februarja 2019 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in stališče Sveta v prvi obravnavi z dne 16. marca 2021 (še ni objavljeno v Uradnem listu). Stališče Evropskega parlamenta z dne 29. aprila 2021 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽³⁾ Sklep št. 804/2004/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o delovnem programu Skupnosti za spodbujanje dejavnosti na področju zaščite finančnih interesov Skupnosti (program Herkul) (UL L 143, 30.4.2004, str. 9).

⁽⁴⁾ Sklep št. 878/2007/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2007 o spremembi in podalšanju Sklepa št. 804/2004/ES o delovnem programu Skupnosti za spodbujanje dejavnosti na področju zaščite finančnih interesov Skupnosti (program Herkul II) (UL L 193, 25.7.2007, str. 18).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) št. 250/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o uvedbi programa za spodbujanje dejavnosti na področju zaščite finančnih interesov Evropske unije (program Herkul III) in razveljavitvi Sklepa št. 804/2004/ES (UL L 84, 20.3.2014, str. 6).

- (5) Uredba Sveta (ES) št. 515/97 ⁽⁶⁾ in Sklep Sveta 2009/917/PNZ ⁽⁷⁾ določata, da Unija podpira medsebojno pomoč med upravnimi organi držav članic ter sodelovanje med njimi in Komisijo, zaradi zagotavljanja pravilnega izvajanja carinske in kmetijske zakonodaje.
- (6) Ta podpora se zagotavlja za številne operativne dejavnosti. To vključuje AFIS, ki je informacijsko-tehnološka platforma, sestavljena iz sklopa aplikacij, ki delujejo v okviru skupnega informacijskega sistema, ki ga upravlja Komisija. IMS prav tako deluje v okviru platforme AFIS. Skupni informacijski sistem zahteva dolgoletno stabilno in predvidljivo financiranje, da se zagotovi njegova trajnost.
- (7) Platforma AFIS zajema več informacijskih sistemov, vključno s carinskim informacijskim sistemom. Carinski informacijski sistem je avtomatiziran informacijski sistem, katerega cilj je pomagati državam članicam pri preprečevanju, odkrivanju in preganjanju dejanj, ki so v nasprotju s carinsko ali kmetijsko zakonodajo, ter s hitrejšim razširjanjem informacij povečati učinkovitost postopkov sodelovanja in nadzora carinskih uprav, katerih pristojnosti zajemajo taka dejanja. Enotna infrastruktura carinskega informacijskega sistema zajema tako primere upravnega sodelovanja kot policijskega sodelovanja na podlagi nekdanjega stebra Unije za pravosodje in notranje zadeve. Razsežnosti policijskega sodelovanja v carinskem informacijskem sistemu tehnično ni mogoče ločiti od njegove upravne razsežnosti, saj obe delujeta v okviru skupnega informacijsko-tehnološkega sistema. Ker je carinski informacijski sistem sam samo eden od več informacijskih sistemov, ki delujejo v okviru platforme AFIS, in je v carinskem informacijskem sistemu primerov policijskega sodelovanja manj kot primerov upravnega sodelovanja, je razsežnost policijskega sodelovanja platforme AFIS obravnavana kot pomožna glede na njegovo upravno razsežnost.
- (8) Da bi se povečale sinergije in proračunska prožnost ter poenostavilo upravljanje, bi bilo treba podporo Unije na področju zaščite finančnih interesov Unije, poročanja o nepravilnostih ter medsebojne upravne pomoči in sodelovanja v carinskih in kmetijskih zadevah združiti in racionalizirati znotraj enotnega programa, in sicer programa Unije Boj proti goljufijam (v nadaljnjem besedilu: Program). Program bi bilo treba vzpostaviti za obdobje sedmih let, da se njegovo trajanje uskladi s trajanjem večletnega finančnega okvira iz Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽⁸⁾.
- (9) Program bi moral tako biti sestavljen iz komponente, podobne tisti iz programa Herkul III, druge komponente, ki zagotavlja financiranje IMS, in tretje komponente, ki financira dejavnosti, naložene Komisiji v skladu z Uredbo (ES) št. 515/97, vključno s platformo AFIS.
- (10) Program bi moral pripomoči k sodelovanju med pristojnimi organi držav članic ter med državami članicami, Komisijo in drugimi pristojnimi organi Unije, po potrebi vključno z Evropskim javnim tožilstvom (EJT), ko gre za države članice, ki so vključene v okrepljeno sodelovanje na podlagi Uredbe Sveta (EU) 2017/1939 ⁽⁹⁾, da se zagotovi učinkovita zaščita finančnih interesov Unije ter pravilno uporabo carinske in kmetijske zakonodaje, brez poseganja v odgovornosti držav članic in da se zagotovi učinkovitejšo uporabo sredstev kot bi lahko bila dosežena na nacionalni ravni. Ukrepanje na ravni Unije je potrebno in upravičeno, saj državam članicam pomaga pri kolektivni zaščiti finančnih interesov Unije in spodbuja uporabo skupnih struktur Unije za krepitev sodelovanja in izmenjavo informacij med pristojnimi organi, hkrati pa podpira tudi sporočanje podatkov o nepravilnostih in primerih goljufij.
- (11) Poleg tega bi bilo treba pri podpiranju zaščite finančnih interesov Unije obravnavati vse vidike proračuna Unije, tako na strani prihodkov kot odhodkov. V tem okviru bi bilo treba ustrezno upoštevati dejstvo, da je Program edini program Unije, ki štiti odhodkovno stran proračuna Unije.

⁽⁶⁾ Uredba Sveta (ES) št. 515/97 z dne 13. marca 1997 o medsebojni pomoči med upravnimi organi držav članic in o sodelovanju med njimi in Komisijo zaradi zagotavljanja pravilnega izvajanja carinske in kmetijske zakonodaje (UL L 82, 22.3.1997, str. 1).

⁽⁷⁾ Sklep Sveta 2009/917/PNZ z dne 30. novembra 2009 o uporabi informacijske tehnologije za carinske namene (UL L 323, 10.12.2009, str. 20).

⁽⁸⁾ Uredba Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 (UL L 433 I, 22.12.2020, str. 11).

⁽⁹⁾ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).

- (12) Ta uredba določa finančna sredstva za Program, ki za Evropski parlament in Svet v letnem proračunskem postopku pomenijo prednostni referenčni znesek v smislu točke 18 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ter novih lastnih virih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev⁽¹⁰⁾.
- (13) Za ta program se uporablja Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba). Finančna uredba določa pravila za izvrševanje proračuna Unije, vključno s pravili o nepovratnih sredstvih, nagradah, javnih naročilih, posrednem upravljanju, finančnih instrumentih, proračunskih jamstvih, finančni pomoči in povračilu zunanjim strokovnjakom. Pravila, sprejeta na podlagi člena 322 PDEU, zajemajo tudi splošni režim pogojenosti za zaščito proračuna Unije.
- (14) Vrste financiranja in načine izvajanja na podlagi te uredbe bi bilo treba izbrati na podlagi tega, v kolikšnem obsegu se lahko z njimi dosežejo specifični cilji ukrepov in rezultati ob upoštevanju zlasti stroškov nadzora, upravnega bremena in pričakovanega tveganja neizpolnjevanja obveznosti. V tej zvezi bi bilo treba upoštevati tudi možnost uporabe pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj in stroškov na enoto ter financiranje, ki ni povezano s stroški, kot je navedeno v členu 125(1) finančne uredbe.
- (15) V tej uredbi bi bilo treba določiti okvirni seznam ukrepov, ki naj bi se financirali, da se zagotovi kontinuiteto pri financiranju vseh ukrepov, naloženih Komisiji v skladu z Uredbo (ES) št. 515/97, vključno s platformo AFIS.
- (16) Ukrepi bi morali biti upravičeni do financiranja glede na to, koliko lahko prispevajo k doseganju specifičnih ciljev Programa. Specifični cilji Programa bi morali vključevati zagotavljanje tehnične pomoči pristojnim organom držav članic, kot je prek zagotavljanja specifičnega znanja, specializirane in tehnično napredne opreme ter učinkovitih orodij informacijske tehnologije, prek zagotavljanja potrebne podpore preiskavam in njihovega olajševanja, zlasti z vzpostavljanjem skupnih preiskovalnih skupin in čezmejnih operacij, ali prek povečanja izmenjav osebja za specifične projekte. Poleg tega bi morali upravičeni ukrepi vključevati tudi organizacijo ciljno usmerjenega specializiranega usposabljanja in delavnic na temo analize tveganja ter, po potrebi, konference in študije.
- (17) Nakup opreme prek Instrumenta Unije za finančno podporo za opremo za carinski nadzor, ustanovljenega z uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Instrumenta za finančno podporo za opremo za carinske kontrole v okviru Sklada za integrirano upravljanje meja bi lahko imel pozitiven učinek na boj proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije. V navedenem instrumentu bi bila določena obveznost za preprečevanje podvajanja podpore Unije. V Programu pa bi bilo podobno treba zagotoviti, da se izogne vsakemu podvajanju podpore Unije, in bi načeloma moral usmerjati svojo podporo v nabavo vrst opreme, ki ne spada v področje uporabe Instrumenta Unije za finančno podporo za opremo za carinski nadzor, ali za opremo, namenjeno organom, za katere se ne uporablja Instrument Unije za finančno podporo za opremo za carinski nadzor. Poleg tega bi bilo treba poskrbeti, da bo financirana oprema primerna, da bo prispevala k zaščiti finančnih interesov Unije.
- (18) V programu bi lahko sodelovale članice Evropskega združenja za prosto trgovino, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP). To možnost bi morale imeti tudi države pristopnice, države kandidatke in potencialne kandidatke, pa tudi države iz evropske sosedске politike, v skladu s splošnimi načeli in splošnimi pogoji za sodelovanje teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali v podobnih sporazumih. V Programu bi lahko prav tako sodelovale druge tretje države, če sklenejo poseben sporazum, ki ureja posebne pogoje njihovega sodelovanja v programih Unije.
- (19) Ob upoštevanju preteklih ocen programov Herkul in za okrepitev Programa bi moralo biti izjemoma mogoče tudi sodelovanje subjektov s sedežem v tretji državi, ki ni pridružena Programu.

⁽¹⁰⁾ UL L 433 I, 22.12.2020, str. 28.

⁽¹¹⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

- (20) Spodbujati bi bilo treba zlasti sodelovanje subjektov s sedežem v tretjih državah, ki imajo veljaven pridružitveni sporazum z Unijo, da bi se okrepila zaščita finančnih interesov Unije prek sodelovanja v zvezi s carinami in prek izmenjave najboljših praks, zlasti glede načinov boja proti goljufijam, korupciji in drugim nezakonitim dejavnostim, ki škodijo finančnim interesom Unije, ter glede spoprijemanja z izzivi v zvezi z novimi tehnološkimi premiki.
- (21) Pri izvajanju Programa bi bilo treba upoštevati priporočila in ukrepe iz sporočila Komisije z dne 6. junija 2013 z naslovom „Okrepitev boja proti tihotapljenju cigaret in drugim oblikam nedovoljene trgovine s tobačnimi izdelki – Celovita strategija EU“ ter poročilo z dne 12. maja 2017 o napredku pri izvajanju tega sporočila.
- (22) Unija je leta 2016 ratificirala Protokol za odpravo nezakonite trgovine s tobačnimi izdelki k Okvirni konvenciji Svetovne zdravstvene organizacije za nadzor nad tobakom (v nadaljnjem besedilu: Protokol). Navedeni protokol se uporablja za zaščito finančnih interesov Unije pri boju proti čezmejni nezakoniti trgovini s tobačnimi izdelki, ki povzroča izgubo prihodkov. Program bi moral podpirati sekretariat Okvirne konvencije Svetovne zdravstvene organizacije za nadzor nad tobakom v njegovih nalogah v zvezi s Protokolom. Podpirati bi moral tudi druge dejavnosti, ki jih organizira sekretariat v zvezi z bojem proti nezakoniti trgovini s tobačnimi izdelki.
- (23) V skladu s finančno uredbo, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹²⁾ ter uredbami Sveta (Euratom, ES) št. 2988/95 ⁽¹³⁾, (Euratom, ES) št. 2185/96 ⁽¹⁴⁾ in (EU) 2017/1939 se finančni interesi Unije zaščitijo s sorazmernimi ukrepi, ki vključujejo ukrepe v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem, odpravljanjem in preiskovanjem nepravilnosti, tudi goljufij, z izterjavo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi z naložitvijo upravnih sankcij. Zlasti je v skladu z uredbama (Euratom, ES) št. 2185/96 in (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) pooblaščen za izvajanje upravnih preiskav, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali kakršnega koli drugega nezakonitega ravnanja, ki škodi finančnim interesom Unije. EJT je v skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 pooblaščen za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁵⁾. V skladu s finančno uredbo mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, Komisiji, OLAF, Računskemu sodišču in, za tiste države članice, ki so vključene v okrepljeno sodelovanje na podlagi Uredbe (EU) 2017/1939, EJT podeliti potrebne pravice in dostop ter zagotoviti, da vse tretje strani, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice.
- (24) Tretje države, ki so članice EGP, so lahko v programih Unije udeležene v okviru sodelovanja, vzpostavljenega na podlagi Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru ⁽¹⁶⁾, ki določa izvajanje programov na podlagi odločitve, sprejete na podlagi navedenega sporazuma. Tretje države lahko sodelujejo tudi na podlagi drugih pravnih instrumentov. V to uredbo bi bilo treba vnesti posebno določbo, s katero se od tretjih držav zahteva, da odgovornemu odredbodajalcu, OLAF in Računskemu sodišču podelijo potrebne pravice in dostop, da lahko v celoti izvajajo svoje pristojnosti.
- (25) Na podlagi Sklepa Sveta 2013/755/EU ⁽¹⁷⁾ so osebe in subjekti s sedežem v čezmorskih državah in ozemljih upravičeni do financiranja v skladu s pravili in cilji Programa ter možnimi ureditvami, ki se uporabljajo v državi članici, s katero je zadevna čezmorska država ali ozemlje povezano.

⁽¹²⁾ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

⁽¹³⁾ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).

⁽¹⁴⁾ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

⁽¹⁵⁾ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

⁽¹⁶⁾ UL L 1, 3.1.1994, str. 3.

⁽¹⁷⁾ Sklep Sveta 2013/755/EU z dne 25. novembra 2013 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj) (UL L 344, 19.12.2013, str. 1).

- (26) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja Programa bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Komisija bi morala sprejemati letne programe dela, v katerih bodo med drugim določene prednostne naloge in merila za ocenjevanje nepovratnih sredstev za ukrepe.
- (27) Ta uredba bi morala določiti najvišjo možno stopnjo sofinanciranja za nepovratna sredstva.
- (28) Na podlagi odstavkov 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje⁽¹⁸⁾ bi bilo treba ta program oceniti na podlagi informacij, zbranih v skladu s posebnimi zahtevami glede spremljanja, pri tem pa se izogibati nalaganju upravnega bremena, zlasti državam članicam, in pretiranemu urejanju. Te zahteve bi morale po potrebi vključevati merljive kazalnike kot podlago za ocenjevanje dejanskih rezultatov Programa. Oceno bi bilo treba opraviti pravočasno, neodvisno in objektivno.
- (29) Na Komisijo bi bilo treba prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 PDEU sprejme akte v zvezi s spremembo seznama kazalnikov za merjenje doseganja splošnih in specifičnih ciljev, kadar bi bilo to potrebno, ter dopolni to uredbo z določbami o vzpostavitvi okvira za spremljanje in ocenjevanje. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njihovi strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.
- (30) Ker ciljev te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči zaradi čezmejnne narave obravnavanih vprašanj, temveč se zaradi dodane vrednosti Unije lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (31) Člen 42a(1) in (2) Uredbe (ES) št. 515/97 je pravna podlaga za financiranje sistema AFIS. Ta uredba bi morala nadomestiti navedeno pravno podlago z novo. Člen 42a(1) in (2) Uredbe (ES) št. 515/97 bi bilo zato treba črtati.
- (32) Uredba (EU) št. 250/2014 o uvedbi programa Herkul III zajema obdobje od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020. Ta uredba bi morala določiti nadaljevanje programa Herkul III s 1. januarjem 2021. Uredbo (EU) št. 250/2014 bi bilo zato treba razveljaviti.
- (33) Glede na velik pomen boja proti podnebnim spremembam v skladu z zavezami Unije o uresničevanju Pariškega sporazuma, sprejetega na podlagi Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja, ter ciljev Združenih narodov glede trajnostnega razvoja je namen Programa k vključevanju podnebnih ukrepov in doseganju skupnega cilja, da bi 30 % proračuna Unije podpiralo podnebne cilje.
- (34) V skladu s členom 193(2) finančne uredbe se nepovratna sredstva lahko dodelijo tudi za ukrep, ki se je že začel izvajati, pod pogojem, da vložnik lahko dokaže, da je bilo treba ukrep začeti izvajati pred podpisom sporazuma o nepovratnih sredstvih. Vendar v takšnih primerih stroški, nastali pred datumom vložitve vloge za nepovratna sredstva, niso upravičeni, razen v ustrezno utemeljenih izjemnih primerih. Da pri zagotavljanju podpore Unije ne bi prihajalo do motenj, ki bi lahko škodovalе interesom Unije, bi moralo biti v sklepu o financiranju za omejeno obdobje na začetku večletnega finančnega okvira 2021–2027 in le v ustrezno utemeljenih primerih mogoče določiti, da so dejavnosti in stroški upravičeni od začetka proračunskega leta 2021, tudi če so bili izvršeni in so nastali pred vložitvijo vloge za nepovratna sredstva.

⁽¹⁸⁾ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

- (35) Da bi zagotovili kontinuiteto pri zagotavljanju podpore na zadevnem področju politike in da bi bilo izvajanje Programa mogoče z začetkom večletnega finančnega okvira 2021–2027, bi morala ta uredba nujno začeti veljati čim prej in bi se morala uporabljati z retroaktivnim učinkom od 1. januarja 2021 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

Splošne Določbe

Člen 1

Predmet urejanja

S to uredbo se vzpostavlja program Unije Boj proti goljufijam (v nadaljnjem besedilu: Program) za obdobje trajanja večletnega finančnega okvira 2021–2027.

V uredbi so določeni cilji Programa, proračun za obdobje 2021–2027, oblike financiranja Unije in pravila za zagotavljanje takega financiranja.

Člen 2

Cilji Programa

1. Splošni cilji Programa so:

- (a) zaščita finančnih interesov Unije;
- (b) podpora za medsebojno pomoč med upravnimi organi držav članic ter sodelovanje med njimi in Komisijo zaradi zagotavljanja pravilnega izvajanja carinske in kmetijske zakonodaje.

2. Specifični cilji Programa so:

- (a) preprečevanje goljufij, korupcije in vseh drugih nezakonitih dejavnosti, ki škodijo finančnim interesom Unije, ter boj proti njim;
- (b) podpora za poročanje o nepravilnostih, vključno z goljufijami, v zvezi s sredstvi v okviru deljenega upravljanja in predpristopne pomoči iz proračuna Unije;
- (c) zagotavljanje orodij za izmenjavo informacij in podpore operativnim dejavnostim na področju medsebojne upravne pomoči v carinskih in kmetijskih zadevah.

Člen 3

Proračun

1. Finančna sredstva za izvajanje Programa za obdobje 2021–2027 znašajo 181,207 milijona EUR v tekočih cenah.

2. Okvirna dodelitev zneska iz odstavka 1 je:

- (a) 114,207 milijona EUR za cilj iz točke (a) člena 2(2);
- (b) 7 milijonov EUR za cilj iz točke (b) člena 2(2);
- (c) 60 milijonov EUR za cilj iz točke (c) člena 2(2).

3. Do 2 % zneska iz odstavka 1 se lahko uporabi za tehnično in upravno pomoč v zvezi z izvajanjem Programa, npr. dejavnostmi pripravljanja, spremljanja, nadzora, revizije in ocenjevanja, vključno s korporativnimi informacijsko tehnološkimi sistemi. Poleg tega se pri okvirnem znesku iz točke (a) odstavka 2 ustrezno upošteva dejstvo, da je Program edini program Unije, ki obravnava stran odhodkov pri zaščiti finančnih interesov Unije.

Člen 4

Tretje države, pridružene Programu

V Programu lahko sodelujejo naslednje tretje države:

- (a) članice Evropskega združenja za prosto trgovino, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora, v skladu s pogoji, določenimi v Sporazumu o Evropskem gospodarskem prostoru;

- (b) države pristopnice, države kandidatke in potencialne kandidatke v skladu s splošnimi načeli in pogoji za udeležbo teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali v podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;
- (c) države iz evropske sosedске politike v skladu s splošnimi načeli in pogoji za sodelovanje teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali v podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;
- (d) druge tretje države v skladu s pogoji, določenimi v posebnem sporazumu, ki ureja sodelovanje tretje države v katerem koli programu Unije, če sporazum:
- (i) zagotavlja pravično ravnotežje glede prispevkov in koristi tretje države, ki sodeluje v programih Unije;
 - (ii) določa pogoje za sodelovanje v programih, vključno z izračunom finančnih prispevkov za posamezne programe, in upravne stroške programov;
 - (iii) na tretjo državo ne prenaša nobenega pooblastila za odločanje v zvezi s programom Unije;
 - (iv) jamči pravice Unije, da zagotavlja dobro finančno poslovanje in ščiti svoje finančne interese.

Prispevki iz točke (d)(ii) prvega odstavka so namenski prejemki v skladu s členom 21(5) finančne uredbe.

Člen 5

Izvajanje in oblike financiranja Unije

1. Program se izvaja z neposrednim upravljanjem v skladu s finančno uredbo ali s posrednim upravljanjem z organom iz točke (c) prvega pododstavka člena 62(1) finančne uredbe.
2. S Programom se lahko zagotovi financiranje v kateri koli obliki iz finančne uredbe, zlasti v obliki nepovratnih sredstev in javnih naročil, pa tudi povračil potnih stroškov in izplačil dnevnic, kot je določeno v členu 238 finančne uredbe.
3. S Programom se lahko zagotovi financiranje za ukrepe, ki se izvajajo v skladu z Uredbo (ES) št. 515/97, zlasti za kritje vrst stroškov iz okvirnega seznama v Prilogi I k tej uredbi.
4. Kadar financirani ukrep vključuje nabavo opreme, Komisija, če je potrebno, vzpostavi mehanizem usklajevanja za zagotovitev učinkovitosti in interoperabilnosti vse opreme, kupljene s podporo programov Unije.

Člen 6

Zaščita finančnih interesov Unije

Kadar tretja država sodeluje v Programu po odločitvi, sprejeti na podlagi mednarodnega sporazuma ali na podlagi katerega koli drugega pravnega instrumenta, odgovornemu odredbodajalcu, OLAF in Računskemu sodišču podeli potrebne pravice in dostop, da lahko v celoti izvajajo svoje pristojnosti. V primeru OLAF take pravice vključujejo pravico do izvajanja preiskav, vključno s preverjanji na kraju samem in inšpekcijami, kot je določeno v Uredbi (EU, Euratom) št. 883/2013.

POGLAVJE II

Nepovratna Sredstva

Člen 7

Nepovratna sredstva

Nepovratna sredstva v okviru Programa se dodeljujejo in upravljajo v skladu z naslovom VIII finančne uredbe.

*Člen 8***Sofinanciranje**

Stopnja sofinanciranja za nepovratna sredstva, dodeljena v okviru Programa, ne presega 80 % upravičenih stroškov. Finančna sredstva, ki presegajo to zgornjo mejo, se odobrijo samo v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih, ki so opredeljeni v programih dela iz člena 11, in taka finančna sredstva ne presegajo 90 % upravičenih stroškov.

*Člen 9***Upravičeni ukrepi**

1. Do financiranja so upravičeni samo ukrepi, s katerimi se uresničujejo cilji iz člena 2.
2. Brez poseganja v kateri koli drug ukrep iz programov dela v skladu s členom 11 se kot upravičeni do financiranja lahko štejejo naslednji ukrepi:
 - (a) zagotavljanje tehničnega znanja, specializirane in tehnološko napredne opreme ter učinkovitih orodij informacijske tehnologije, s katerimi se krepijo nadnacionalno in multidisciplinarno sodelovanje ter sodelovanje s Komisijo;
 - (b) povečanje obsega izmenjave osebja za posebne projekte, zagotavljanje potrebne podpore in olajševanje preiskav, zlasti z vzpostavljanjem skupnih preiskovalnih skupin in čezmejnih operacij;
 - (c) zagotavljanje tehnične in operacijske podpore nacionalnim preiskavam, zlasti za carinske organe in organe preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, da bi okrepili boj proti goljufijam in drugim nezakonitim dejavnostim;
 - (d) krepitev zmogljivosti informacijske tehnologije v državah članicah in tretjih državah, povečanje izmenjave podatkov ter razvoj in zagotavljanje orodij informacijske tehnologije za preiskave in spremljanje obveščevalnega dela;
 - (e) organizacija specializiranega usposabljanja, delavnic za analizo tveganja, konferenc in študij za izboljšanje sodelovanja in usklajevanja med službami, ki se ukvarjajo z zaščito finančnih interesov Unije;
 - (f) vsi drugi ukrepi iz programov dela v skladu s členom 11, ki so potrebni za doseganje splošnih in specifičnih ciljev iz člena 2.
3. Kadar ukrep, ki se podpira, vključuje nabavo opreme, Komisija zagotovi, da je financirana oprema primerna, da prispeva k zaščiti finančnih interesov Unije.

*Člen 10***Upravičeni subjekti**

1. Poleg meril iz člena 197 finančne uredbe se uporabljajo merila za upravičenost iz odstavka 2 tega člena.
2. Na podlagi Programa so upravičeni naslednji subjekti:
 - (a) javni organi, ki lahko prispevajo k doseganju enega od ciljev iz člena 2 in imajo sedež v:
 - (i) državi članici ali z njo povezani čezmorski državi ali ozemlju;
 - (ii) tretji državi, pridruženi Programu; ali
 - (iii) tretji državi, navedeni v programu dela, pod pogoji iz odstavka 3;

(b) raziskovalni in izobraževalni inštituti ter neprofitni subjekti, ki lahko prispevajo k doseganju ciljev iz člena 2, če imajo sedež in delujejo vsaj eno leto v:

(i) državi članici;

(ii) tretji državi, pridruženi Programu; ali

(iii) tretji državi, navedeni v programu dela, pod pogoji iz odstavka 3;

(c) vsi pravni subjekti, ustanovljeni v skladu s pravom Unije, in vse mednarodne organizacije.

3. Subjekti iz odstavka 2 s sedežem v tretji državi, ki ni pridružena Programu, so izjemoma upravičeni do sodelovanja v njem, kadar je to potrebno za doseganje ciljev določenega ukrepa. Takšni subjekti načeloma sami krijejo stroške svoje udeležbe, razen v primerih, ki so ustrezno utemeljeni v programu dela.

POGLAVJE III

Načrtovanje, Spremljanje in Ocenjevanje

Člen 11

Program dela

Komisija za izvajanje Programa sprejema programe dela iz člena 110 finančne uredbe.

Člen 12

Spremljanje in poročanje

1. Kazalniki za poročanje o napredku Programa pri doseganju splošnih in specifičnih ciljev iz člena 2 so določeni v Prilogi II.

2. Za zagotovitev učinkovite ocene napredka Programa pri doseganju njegovih ciljev se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 14 za spremembo Priloge II, da se pregledajo ali dopolnijo kazalniki, kadar je to potrebno, in da se ta uredba dopolni z določbami o vzpostavitvi okvira za spremljanje in ocenjevanje.

3. Komisija letno poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o smotrnosti Programa v okviru njenega letnega poročila o zaščiti finančnih interesov Unije – boj proti goljufijam.

V okviru tozadevnih razprav lahko Evropski parlament pripravi priporočila za letni program dela. Komisija ta priporočila ustrezno upošteva.

4. Sistem za poročanje o smotrnosti zagotavlja, da se podatki za spremljanje izvajanja Programa in njegovih rezultatov zbirajo uspešno, učinkovito in pravočasno. V ta namen se prejemnikom sredstev Unije in po potrebi državam članicam naložijo sorazmerne zahteve glede poročanja.

Člen 13

Ocenjevanje

1. Komisija pri izvajanju ocen zagotovi, da se te opravljajo neodvisno, objektivno in pravočasno; skrbi tudi, da lahko ocenjevalci svoje delo opravljajo brez kakršnih koli poskusov vplivanja nanje.

2. Vmesna ocena Programa se opravi, ko je na voljo dovolj informacij o izvajanju Programa, vendar najpozneje v štirih letih od začetka izvajanja Programa.

3. Na koncu izvajanja Programa, vendar ne pozneje kot v štirih letih po zaključku obdobja iz člena 1, Komisija opravi končno oceno Programa.

4. Komisija zaključke teh ocen skupaj s svojimi pripombami predloži Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Računskemu sodišču ter jih objavi na svojem spletnem mestu.

Člen 14

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 12(2) se prenese na Komisijo za obdobje do 31. decembra 2028.

3. Prenos pooblastila iz člena 12(2) lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 12(2), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

POGLAVJE IV

Prehodne in Končne Določbe

Člen 15

Informiranje, komuniciranje in prepoznavnost

1. Prejemniki sredstev Unije z zagotavljanjem skladnih, učinkovitih in sorazmernih informacij različnim ciljnim skupinam, tudi medijem in javnosti, navedejo izvor teh sredstev in zagotovijo prepoznavnost financiranja Unije, zlasti pri promoviranju ukrepov in njihovih rezultatov, razen kadar to ogrozi učinkovito izvajanje dejavnosti boja proti goljufijam in carinskih operativnih dejavnosti.
2. Komisija redno izvaja ukrepe informiranja in komuniciranja v zvezi s Programom, ukrepi, izvedenimi na podlagi Programa in doseženimi rezultati. Finančna sredstva, dodeljena Programu, prispevajo tudi k korporativnemu komuniciranju o političnih prednostnih nalogah Unije, kolikor so te prednostne naloge povezane s cilji iz člena 2.

Člen 16

Sprememba Uredbe (ES) št. 515/97

V členu 42a Uredbe (ES) št. 515/97 se odstavka 1 in 2 črtata.

Člen 17

Razveljavitev

Uredba (EU) št. 250/2014 se razveljavi z učinkom od 1. januarja 2021.

Člen 18

Prehodne določbe

1. Ta uredba ne vpliva na nadaljevanje ali spremembo ukrepov, začelih na podlagi Uredbe (EU) št. 250/2014 in člena 42a Uredbe (ES) št. 515/97, ki se še naprej uporabljata za te ukrepe do njihovega zaključka.
2. Finančna sredstva za Program lahko krijejo tudi odhodke za tehnično in upravno pomoč, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med Programom in ukrepi, sprejetimi na podlagi Uredbe (EU) št. 250/2014 in člena 42a Uredbe (ES) št. 515/97.
3. V skladu s točko (a) drugega pododstavka člena 193(2) finančne uredbe se v ustrezno utemeljenih primerih, navedenih v sklepu o financiranju, in za omejeno obdobje, ukrepi, ki se podpirajo s to uredbo, in z njimi povezani stroški lahko štejejo za upravičene od 1. januarja 2021, tudi če so bili navedeni ukrepi izvršeni in so navedeni stroški nastali pred vložitvijo vloge za nepovratna sredstva.

Člen 19

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2021.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 29. aprila 2021

Za Evropski parlament

predsednik

D.M. SASSOLI

Za Svet

predsednik

A.P. ZACARIAS

PRILOGA I

OKVIRNI SEZNAM STROŠKOV IZ ČLENA 5(3)

Okvirni seznam vrst stroškov za ukrepe, ki se financirajo iz Programa in izvajajo v skladu z Uredbo (ES) št. 515/97:

- (a) stroški za vzpostavitev in vzdrževanje stalne tehnične infrastrukture, ki državam članicam zagotavlja logistična, pisarniška in informacijsko-tehnološka sredstva za usklajevanje skupnih carinskih operacij in drugih operativnih dejavnosti;
 - (b) povračila prevoznih stroškov in izplačila dnevnic ter po potrebi katerih koli drugih nadomestil ali plačil v zvezi s predstavniki držav članic in, kjer je primerno, predstavniki tretjih držav, ki sodelujejo v akcijah Unije, v skupnih carinskih operacijah, kadar jih organizira ali pri organizaciji sodeluje Komisija, ter v usposabljanjih, priložnostnih sestankih ter pripravljanih in ocenjevalnih sestankih za upravne preiskave ali operativne ukrepe, ki jih izvedejo države članice, kadar jih organizira ali pri organizaciji sodeluje Komisija;
 - (c) odhodki, povezani s pridobitvijo, študijami, razvijanjem in vzdrževanjem računalniške infrastrukture (strojne opreme), programske opreme in namenskih mrežnih povezav, ter odhodki, povezani s službami za oskrbo, podporo in usposabljanje za namene izvajanja ukrepov, ki so določeni v Uredbi (ES) št. 515/97, zlasti ukrepov v zvezi s preprečevanjem goljufij in bojem proti njim;
 - (d) odhodki, povezani z zagotavljanjem informacij, in odhodki za s tem povezane ukrepe, ki omogočajo dostop do informacij, podatkov in virov podatkov v okviru izvajanja ukrepov, ki so določeni v Uredbi (ES) št. 515/97, zlasti ukrepov v zvezi s preprečevanjem goljufij in bojem proti njim;
 - (e) odhodki, povezani z uporabo carinskega informacijskega sistema, ki je določen v instrumentih, sprejetih na podlagi člena 87 PDEU, in zlasti s Sklepom 2009/917/PNZ, če ti instrumenti določajo, da navedene odhodke krije splošni proračun Unije;
 - (f) odhodki, povezani s pridobitvijo, študijami, razvijanjem in vzdrževanjem komponent Unije v skupnem komunikacijskem omrežju, ki se uporablja za namene iz točke (c).
-

PRILOGA II

KAZALNIKI ZA SPREMLJANJE PROGRAMA

Program bo pozorno spremljan na podlagi niza kazalnikov za merjenje uspešnosti pri uresničevanju splošnih in specifičnih ciljev Programa ter za zmanjšanje upravnih bremen in stroškov. V ta namen se bodo zbirali podatki v povezavi z naslednjim nizom ključnih kazalnikov:

Specifični cilj št. 1: preprečevanje goljufij, korupcije in vseh drugih nezakonitih dejavnosti, ki škodijo finančnim interesom Unije, ter boj proti njim;

Kazalnik 1: podpora pri preprečevanju goljufij, korupcije in vseh drugih nezakonitih dejavnosti, ki škodijo finančnim interesom Unije, ter boju proti njim, kot je izmerjena s:

1.1: stopnjo zadovoljstva z dejavnostmi, ki se organizirajo v okviru Programa in se iz njega (so-)financirajo;

1.2: deležem držav članic, ki iz Programa vsako leto prejemajo podporo.

Specifični cilj št. 2: podpora za poročanje o nepravilnostih, vključno z goljufijami, v zvezi s sredstvi v okviru deljenega upravljanja in predpristopne pomoči iz proračuna Unije.

Kazalnik 2: stopnja zadovoljstva uporabnikov z uporabo IMS.

Specifični cilj št. 3: zagotavljanje orodij za izmenjavo informacij in podporo operativnim dejavnostim na področju medsebojne upravne pomoči v carinskih in kmetijskih zadevah.

Kazalnik 3: število primerov, v katerih so bile informacije o medsebojni pomoči dane na voljo, in število podprtih dejavnosti, povezanih z medsebojno pomočjo.
